

ՕՐԵՆՄԴԻՐ

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՉԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏՎԵՑ ԱՐՋԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ

Մարտի 21-ին, Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Դավիթ Ուսուփաշվիլին, լիազուրկում հայտարարված ընդմիջումից հետո, օգտվելով իրեն ընձեռած իրավունքներից եւ սահմանադրական փոփոխությունների կապակցությամբ, ընդունեց վարկանիշային (ռեյտինգային) քվեարկություն անցկացնելու որոշում։ Անցկացված քվեարկությունը ցույց տվեց, որ սահմանադրական փոփոխություններին կողմնակից էր 93 պատգամավոր։ Իսկ ինչ վերաբերում է առաջին ընթերցմամբ նախագահի լիազորությունների սահմանափակմանն ուղղված սահմանադրական փոփոխությունների ընդունմանը, ապա այն ընդունվեց 135 կողմ ձայնով։

Նշենք, որ մարտի 21-ին խորհրդարանը իր լիազուրկում նիստի գրեթե չորս ժամը մկրտեց նախօրոք այսպես կոչված, վարկանիշային քվեարկության անցկացման հարցին։ Խորհրդարանական մեծամասնությունը եւ նրա քաղաքական ղեկավար, վարչապետ Բիժինա Իվանիշվիլին վարկանիշային քվեարկության անհրաժեշտություն չէին տեսնում, առավել եւս, որ խորհրդարանական փոքրամասնությունը կազմող Ազգային շարժումը, ըստ էության, պաշտպանում էր սահմանադրական փոփոխությունների ընդունումը միայն վարկանիշային քվեարկությունից հետո։

Վրաստանի կառավարության մարտի 22-ի նիստում եւս անդրադարձան խորհրդարանում նախագահի հմնարավոր ելույթին։ Նիստում նշվեց, որ խորհրդարանում Սիլվեսիլ Սասկաշվիլու ելույթին մի շարք նախարարներ։ Դավիթ Բաքրաձեի խոսքերով, Վրաստանի նախագահի խորհրդարանի առջեւ ելույթի ժամկետն էլ ձեւաչափը կհաստատվի խորհրդատվություններից հետո։

Գործող սահմանադրությամբ, երկրի նախագահը պարլիմենտին իրավասու էր միանձնյա ցուել խորհրդարանը, ապա՝ նաեւ կառավարությունը, եւ նախագահը միանձնյա իրավասու էր ձեւավորել նախարարների նոր կաբինետ։ Նրա իրավասությունների մեջ են մտնում նաեւ արտահերթ խորհրդարանական ընտրությունների անցկացումը։ «Վրացական երազանք» կոալիցիայի խորհրդարանական մեծամասնության կողմից նախաձեռնված փոփոխությունները հետապնդում էին նախագահ Սիլվեսիլ Սասկաշվիլու վերոնշյալ իրավասությունների սահմանափակման նպատակով։

(Շարունակությունը՝ 2-րդ էջում)

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Բ. ԻՎԱՆԻՇՎԻԼԻ. «ՄԵՆՔ ԱՉՎԱՅԻՆՆԵՐԻՆ ՊԱՐԱՇՄՈՒՑՈՒՆ ՏՎԵՑԻՆՔ»

Վրաստանի վարչապետ Բիժինա Իվանիշվիլու կարծիքով, առկա էր Ազգային շարժման տապալման վտանգ, եւ «Վրացական երազանք»-ը նրանց պարաշյուտ տվեց։ Մարտի 22-ին կառավարության նիստում վարչապետը հայտարարեց, որ վարկանիշային քվեարկություն

(Շարունակությունը՝ 2-րդ էջում)

Մ. ՍԱՎԿԱՇՎԻԼԻ. «ԱՉՎԱՅԻՆ ԸՆԹՈՒՄԸ ՎԵՐԱՏԵՈՒՆԳ Է ԱՊՐՈՒՄ»

Այսպես գնահատեց Վրաստանի նախագահ Սիլվեսիլ Սասկաշվիլին, մեկնաբանելով Վրաստանի խորհրդարանում անցկացված վարկանիշային քվեարկության եւ առաջին ընթերցմամբ սահմանադրական փոփոխությունների ընդունման մասին տեղե

(Շարունակությունը՝ 2-րդ էջում)

ՎՐԱՍՏԱՆ-ՆԱՏՕ

ԱՉՎԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՉԱՎԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐԺԱՆԱՑԱԿ

ՆԱՏՕ-ն հավանություն է տվել Վրաստանի 2013 թվականի ամենամյա ազգային ծրագրին (ANP)։ Ինչպես հաղորդել են Եվրախնայությունը, ծրագիրը հավանություն ստացավ ՆԱՏՕ-Վրաստան հանձնաժողովի նիստում, որը փոխնախարարների մակարդակով կայացավ մարտի 18-ին, Բրյուսելում, այլապես կենտրոնակայանում։

Հանձնաժողովը դրականորեն գնահատեց Ամենամյա ազգային ծրագիրը։ Դաշնակիցները պատրաստակամություն հայտնեցին Վրաստանին օգնել ծրագրի հաջող իրականացման գործում։ Նրանք ուղջունեցին նաեւ պատժական համակարգում առկա

(Շարունակությունը՝ 2-րդ էջում)

ՎՐԱՍՏԱՆ-ԱՄՆ

ԱՉՎԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ ԼԻՈՎԻՆ ՄԻԱՆՇԱՆԱԿ Է

Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Դավիթ Ուսուփաշվիլին, մեկնաբանելով ԱՄՆ այցի արդյունքները, հայտարարել է, որ Միացյալ Նահանգների կողմից Վրաստանին աջակցելը «լիովին միանշանակ է»։

Ըստ նրա, ԱՄՆ հնգօրյա այցը եղավ «շատ օգտավետ, հետաքրքիր, արդյունավետ»։ Խորհրդարանի նախագահը հայտարարել է, որ իր աներիկյան գրուցակիցներին հղած գլխավոր ուղերձներից մեկն այն էր, որ պետք է թույլ չտալ այն սխալի կրկնու

թյունը, որը տեղ էր գտել Վարդերի հեղափոխությունից հետո։ Սույն հարցը նա բարձրացրեց նաեւ մարտի 14-ին ելույթ ունենալով Կարնեգիի հիմնադրամում եւ հայտարարելով, թե «մենք՝ իրավա

(Շարունակությունը՝ 2-րդ էջում)

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ

ՄՊԱՍԿՈՒՄ ԵՆ ԽՈՇՈՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ

Վրաստանի ֆինանսների նախարար Նոդար Խաղոսիան հայտարարել է, որ պետք է օգնել մի հիմնական բյուջեի հարկային եկամուտները կազմել են 870,1 միլիոն լարի։

Ֆինանսների նախարարը հաղորդել է, որ ստեղծվում են մի քանի ներդրումային ֆոնդեր, որոնք նպաստում են վարկերի վճարմանն ավելի ցածր տոկոսադրույթներով։ Բանկերը սկսել են մվազեցնել տոկոսադրույթները։ Ըստ նախարարի, այս տարի սպասվում է ավելի քան 2 միլիարդ դոլարի ներդրում։

Ինչպես նշել է նախարարը, հունվարին եւ փետրվարին միասնական բյու

ԱՄԵՆԱՄՅԱ ԶԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԳԱՅԸ ԶԱՆԴԵՍ ԿԳԱ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆՈՒՄ

Ինչպես արդեն հաղորդել ենք, ընթացիկ տարվա փետրվարին խորհրդարանը, մինչեւ սահմանադրական փոփոխությունների ընդունումը, հետաձգել էր օրենսդիր մարմնում ամենամյա հաշվետվությամբ երկրի նախագահի ելույթը։ Սահմանադրական փոփոխությունների ընդունումից հետո, ինչպես հայտարարեցին խորհրդարանի բյուրոյի նիստում, օրենսդիր մարմինը պատրաստ էր լսել Վրաստանի նախագահի ամենամյա հաշվետվությունը։ Խորհրդարանական փոքրամասնության ղեկավար Դավիթ Բաքրաձեի հայտարարությամբ, նախագահը սկզբունքորեն համաձայն է ելույթ ունենալ խորհրդարանի առաջ։

ՎՐԱՍՏԱՆ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՕՐԱՎԱՐՈՒՄ ՊԱՏԱՄԱՆՍՆԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆԱՆԻ ՀԱՐԺԵՐՆ ԷԻՆ

Մարտի 21-ին, Վրաստանի մշակույթի եւ հուշարձանների պահպանության նախարար Գուրամ Օղիշարիայի հրավերով, պաշտոնական այցով Թբիլիսի ժամանեց Հայաստանի մշակույթի նախարար Հասմիկ Պողոսյանը։

Այցի շրջանակներում, քննարկվեցին վրացական մշակութային

համագործակցության հետագա զարգացման ուղղությունները։ Կողմերը նաեւ քննարկեցին երկու երկրների տարածքում գտնվող պատմամշակութային ժառանգության պահպանության խնդիրները, հստակեցրին 2013 թվականի երկկողմ համագործակցության ծրագրերը։ Երկու երկրների մշակույթի նախարարները խոսեցին նաեւ «Գյումրին՝ 2013 թվականի Համագործակցության մշակութային մայրաքաղաք» լայնածավալ ծրագրի վրա մտավորականների եւ մշակույթի գործիչների մասնակցության հնարավորության մասին։ Նախարարների հանդիպմանը առանձնակի ուշադրություն հատկացվեց «Արամ Խաչատրյանի 110-ամյակ» ծրագրի շրջանակում համատեղ միջոցառումների անցկացման հարցին։ Այցի շրջանակներում, կայացավ Վրաստանի վարչապետ Բիժինա Իվանիշվիլու հանդիպումը Հայաստանի մշակույթի նախարար Հասմիկ Պողոսյանի հետ։ Հանդիպմանը զրուցակիցներն անդրադարձան վրաց-հայկական մշակութային կապերի խորացման հետադարձը։ Հայաստանի մշակույթի նախարարն այցելեց նաեւ «Հայարտուն» մշակութային կենտրոն, որտեղ հանդիպում ունեցավ վիրահայ համայնքի ներկայացուցիչների հետ եւ պատասխանեց նրանց հետաքրքրող հարցերին։

ՎՐԹԱՎԱՆ

ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԱՉՎԱՅԻՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԳՐԱՆՈՒՄԸ ԿՍԿՍՎԻ ԱՊՐԻԼԻՉ

Քննությունների ազգային կենտրոնի տնօրեն Մայա Միմինոշվիլին հայտարարել է, որ միասնական ազգային քննությունների համար դիմորդների գրանցումը կսկսվի ապրիլին։

Նա նշել է նաեւ, որ բարձրագույն կրթության մասին օրենքում կատարվեցին ուղղումներ, եւ դրանք հաստատել է խորհրդարանը։ Տնօրենը հաղորդել է, որ բոլոր բարձրագույն ուսումնական հաստատություններից հավաքվել են տվյալներ, եւ դիմորդների գրանցումը կսկսվի ապրիլի սկզբին։ Ուղղումների համաձայն, այս տարի ավելանում է ուսանողների դրամաշնորհ-ֆինանսավորումը, իսկ բակալավրիատի առաջատար ուղղու

թյունների մասին օրենքների 17 մասնագիտություններով ուսումը կլիմի անվճար։ Դիմորդներին նաեւ տրվում է իրավունք՝ քննությունների արդյունքները հայտարարելուց հետո, մինչեւ բոլորը արկան սկսվել փոխել մասնագիտությունը։

ՕՐԵՆԱԴԻՐ

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏՎԵՅՑ ԱՆՎՈՒՄԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

տակ: Թեպետ, ինչպես հայտնի է, վերոնշյալ իրավասությունները ընթացիկ տարվա հոկտեմբերից հետո 2010 թվականին անցկացված սահմանադրական փոփոխություններով, միեւնոյն է սահմանափակվելու էին, իսկ այն փոփոխությունները, որոնց շուրջ մարտի 21-ին խորհրդարանում անցկացվեց քվեարկություն, գործողության մեջ կորչի ընթացիկ տարվա մայիսից, եւ այն ժամանակավոր բնույթ կունենա: Նման պարզաբանություններով հանդես եկավ խորհրդարանի իրավաբանական հարցերի կոմիտեի նախագահ Վախթանգ Խմայլանը:

Նշենք, որ սահմանադրական փոփոխությունների ընդունման համար անհրաժեշտ էր խորհրդարանականների 100 քվե: Իսկ այդ քանակությամբ ծայրեր «Վրացական երազանք» կուսիցիան սեփական ուժերով հավաքել չէր կարող: Դրա համար անհրաժեշտ էին նաեւ «Ազգային շարժման» ծայ-

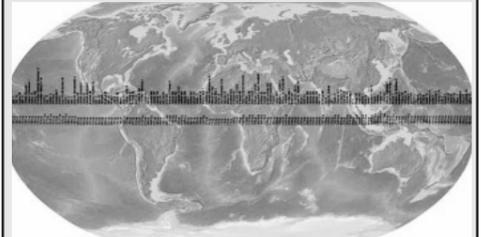
ները: Իր կողմից, Ազգային շարժումը երաշխավորում էր, որ կպաշտպանի փոփոխությունները, թեպետ դրա համար պահանջում էր անցկացնել վարկանիշային քվեարկություն, որպեսզի պարզվեր, թե քանի ծայր է պակասում մեծամասնությանը փոփոխությունների ընդունման համար: Ինչպես պարզաբանում էին փոքրամասնության ներկայացուցիչները, դրանով կհաստատվեր, որ իրենց թիվը միասնական է, եւ իշխանության կողմից իրենց հավաքագրման եւ ճնշման տակ պահելու փորձերը չգործեցին:

Հնայած, խորհրդարանական փոքրամասնությունն ընդգծելով, որ թեպետ մտադիր չէ արգելակել փոփոխությունների ընդունումը, սակայն այն համարում է անհնարժեք գտնելով, որ էական նշանակություն չի տալիս նրան, թե այդ փոփոխություններն ուժի մեջ կմտնեն 2013 թվականի հոկտեմբերին, ինչպես դա նախատեսված էր 2010 թվականի սահմանադրության փոփոխություններով, թե ավելի շուտ: Առավել էս,

որ նախագահը իր տնօրինության տակ լծակներն օգտագործելու եւ ճգնաժամ ստեղծելու նտադրություն չունի, թեպետ, ինչպես հայտարարեց խորհրդարանական փոքրամասնության լիդեր Դավիթ Բաքրաձեն, վարկանիշային քվեարկության հարցում մեծամասնության համաձայնությունը կընկալվի որպես հարգալից վերաբերմունք փոքրամասնության նկատմամբ:

Լիազուժար միտումն հայտարարված ընդմիջումից հետո, խորհրդարանի նախագահ Դավիթ Ուսուփաշվիլին հայտարարեց, որ ինքն ընդունել է վարկանիշային քվեարկություն անցկացնելու որոշում:

Վարկանիշային քվեարկությունից հետո, որի արդյունքով պարզվեց, որ առաջադրված փոփոխություններին անվերապահորեն պաշտպանում է 93 պատգամավոր, անցկացված օրենսդրական քվեարկությամբ սահմանադրական փոփոխությունները միահամուռ պաշտպանեցին միստին Երկա բոլոր 135 պատգամավորները:

ՎԱՏԻՎԱՆ ԿԱՅԱՑԱԿ ՖՐԱՆՑԻՍԿՈՍ ԱՌԱՋԻՆԻ ԳՎԱԿԱՆՄԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Հռոմի նորընտիր Պապ Ֆրանցիսկոսի գահակալության արարողությունն անցկացվել է մարտի 19-ին Սուրբ Պետրոսի հրապարակում:

Նոր քահանայապետի գահակալության վկաներ են դարձել Սուրբ Պետրոսի հրապարակում հավաքված շուրջ մեկ միլիոն մարդ եւ միլիոնավոր հեռուստադիտողներ՝ ամբողջ աշխարհում:

Սուրբ Թադեոսի նոր ղեկավարին շնորհավորելու են եկել աշխարհի 132 երկրների պաշտոնական պատվիրակություններ: Ներկաների թվում էր Ուղղափառ եկեղեցու ղեկավար պատրիարք Բարդուղիմեոսը: Նա դարձել է առաջին Ուղղափառ պատրիարքը, ով Հռոմի Պապի գահակալման արարողությանը մասնակցել է այն բանից հետո, երբ քրիստոնեության երկու ճյուղերը բաժանվեցին ավելի քան հազար տարի առաջ:

ԻՐԱՆ

ԱՅԱԹՈՒԼԱ ԱՆԻ ԽՈՄԵՆԵՆԻ ՊԱՏՐԱՍ Է ԲԱՆԱԿՑԵԼ ԱՄՆ-Ի ՀԵՏ

Իրանի գերագույն ղեկավար Այաթոլլա Ալի Խամենեին այլևս չի հրաժարվում Վաշինգտոնի հետ ուղղակի բանակցություններ վարելու գաղափարից, բայց վստահ չէ նման երկխոսության արդյունավետությանը: Այդ մասին Այաթոլլան «ասաց» ի պատասխան ԱՄՆ-ի նախագահ Բարաք Օբամայի հայտարարության, որ Վաշինգտոնը պատրաստ է Իրանի միջուկային ծրագրի խաղաղ բնույթի երաշխիքները որպես հիմք ընդունել իրանական խնդրի փոխզիջումային լուծում գտնելու համար:

Փետրվարի սկզբին Խամենեին հայտարարել էր, որ ինքը հրաժարվում է ԱՄՆ-ի հետ ուղղակի բանակցություններ վարել իրանական միջուկային ծրագրի շուրջ ստեղծված իրադրությունը կարգավորելու համար:

ԱՄՆ

ՍԵՆԱՏԸ ՀՐԱԺԱՐՎԵՑ ԱՐԳԵԼԵԼ ԶԵՆՔԻ ՎԱՃԱՈՔԸ

ԱՄՆ-ի Սենատը մարտական ավտոմատ զենքի վաճառքի համազգային արգելքի մասին կետը հանել է զենքի տարածման վերահսկողության մասին քննարկվող օրինագծից: Այս որոշումը կայացրել է Սենատի դեմոկրատական մեծամասնության ղեկավար Հարրի Ռիդը՝ նշելով, որ այդ կետով օրենքն անհրաժեշտ քանակությամբ ծայրեր չի հավաքի: Այսպիսով, այն օրինագիծը, որը դարձել էր ղեկտեմբերին Քոնգրեսի կողմից մեկնակի ղեկարգման տեղի ունեցած սպանդի արձագանքը, էապես կթուլացվի:

ԿԻՊՐՈՍ

ԽՈՐԱՆՈՒՄ Է ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՐԱՆՎԱՅԸ

Կիպրոսում ֆինանսական ճգնաժամը նոր թափ է առնում: Հարցի կարգավորման համար իշխանությունները պատրաստել են այլընտրական հակաճգնաժամային փաթեթ: Այդ ծրագրի դրույթներից մեկը Կիպրոսի ժողովրդական բանկի վերակազմումն ու վերացումն է: Փաթեթի մյուս կետերի թվում, որը խորհրդարանում կործակվելու է, բանկային դեպոզիտների վրա հարկի սահմանումն է, բայց շատ ավելի փոքր չափով, քան նախատեսվում էր կառավարության նախորդ ծրագրով (մինչև 10 տոկոս), որը մարտի 19-ին վճռակառույց մերժեց օրենսդիրների կողմից: Իշխանությունները նաեւ ծրագրում են գործի դնել կենսաթոշակային միջոցները՝ դրանք վերածելով պետական պարտատոմսերի: Դա բյուջեին կտա մոտավորապես 4,2 մլրդ եվրո այն 5,8 մլրդ ծախսից, որը կառավարությունից պահանջվում է հավաքել Եվրախմբի հետ ձեռք բերված պայմանավորվածությանը համապատասխան՝ որպես երկրին միջազգային վարկատուների կողմից 10 մլրդ եվրոյի հատկացման նախապայման:

Բ. ԻՎԱՆԻՇՎԻԼԻ. «ՄԵՆՔ ԱԶԳԱՅԻՆՆԵՐԻՆ ԴՐԱՆՑՈՒՏ ՏՎԵՅԻՆԵՔ»

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

անցկացնելու խորհուրդը ինքն էր տվել Դավիթ Ուսուփաշվիլին: Վարչապետի խոսքերով, ընդմիջման ժամանակ ինքը հեռախոսով գրուցել է խոսնակի հետ եւ խորհուրդ տվել կատարել «ազգայինների» պահանջը, թեպետ ինքը՝ Ուսուփաշվիլին, դա կատարելու ցանկություն չունի, եւ նշել է, որ առանց այդ էլ իրենք կունենան այնքան քվե, որքան անհրաժեշտ է սահմանադրական փոփոխությունների ընդունման համար:

Վարչապետը նշեց նաեւ, որ թե սահմանադրական փոփոխությունները չընդունվեն, դա ոչնչով չէր սպառնում ո'չ հասարակությանը, ո'չ էլ խորհրդարանական մեծամասնությանը:

Իր հերթին, Վրաստանի խորհր-

դարանի նախագահ Դավիթ Ուսուփաշվիլին, մինչեւ խորհրդարանական քվեարկությունը, հայտարարեց, որ ինքը, որպես օրենսդիր մարմնի ղեկավար, որոշել է ընդառաջել փոքրամասնությանը եւ սահմանադրական փոփոխությունների հարցի քվեարկությունից առաջ անցկացնել վարկանիշային քվեարկություն: «Մենք չենք ցանկանում քմահաճույքին պատասխանել քմահաճույքով, կանակորոնջումը կամակորոնջամբ: Մենք ցանկանում ենք Վրաստանի պատմությանից մեկընդմիջող վերացնել այն միտումը, որ իշխանությունը կորցրած քաղաքական ուժը վերանուն է ասպարեզից: Միայն նման մտացմանը մենք կարող ենք ապահովել իրական ժողովրդավարության հաստատումը»,- հայտարարեց Դավիթ Ուսուփաշվիլին:

Մ. ՍԱՎԱԿԱՇՎԻԼԻ. «ԱԶԳԱՅԻՆ ԾԱՐԺՈՒՄԸ ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԳ Է ԱՊՐՈՒՄ»

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

կատվությունը: Վրաստանի բնակչությանն ուղղված հեռուստադիմումում, Վրաստանի նախագահը նշեց, որ, ազգային շարժում կուսակցությունը դիմանալով բոլոր ճնշումներին, նոր վերածնունդ է ապրում: Նրա խոսքերով, իր թիվը մաքրվել է ժամանակավոր միացածներից, եւ խորհրդարանի 53 պատգամավորները նվիրված են մնացել դեռեւս 9 տարի առաջ կուսակցության կողմից հռչակված գաղափարներին: Միխեիլ Սաակաշվիլին ընդգծեց, որ իրենք կառուցում են նոր երկիր եւ այսօր պատրաստ են օգնել նրա զարգացմանը: «Մենք եվրոպայի, ժողովրդավարության զարգացման, մարդու իրավունքների ապահովման, ապաստանագրաի կողմնակիցներ ենք եւ դրա հա-

մար պատրաստ ենք համագործակցել նոր իշխանությունների հետ: Վրաստանին պետք են եւ ուժեղ կառավարություն, եւ ուժեղ ընդդիմություն: Դա հասկանալ է պետք, եւ ոչ թե փորձել մեզ ոչնչացնել»,- իր ուղերձում նշել է նախագահը:

Իր հերթին, խորհրդարանական փոքրամասնության ղեկավար Դավիթ Բաքրաձեն նշեց, որ խորհրդարանում ընդդիմությունը նշանակալից դեր ունի: Դրա վկայությունը, ըստ Բաքրաձեի, վերջնական որոշման ընդունման ժամանակ քվեների առկայությունն է: «Դա արդյունք էր, որը ցույց տվեց, որ ընդդիմությանը ընդառաջ արած քայլը միշտ առաջացնում է համապատասխան արձագանք երկրի համար բոլոր կարեւոր հարցերի լուծման ժամանակ»,- հայտարարեց Դավիթ Բաքրաձեն:

ՎՐԱՍՏԱՆ-ԱՄՆ

ԱԶԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԼԻՈՎԻՆ ՄԻԱՆՇԱՆԱԿ Է

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

ցի մարդիկ, կանգնեցին իշխանության գլուխ Վրաստանում, սակայն մեզ հարկավոր է ձեր օգնությունը, ձեր վերահսկողությունը, ձեր հարցերն ու քննադատությունը: Դա միայն կօգնի մեզ»: Նա համոզված էր, որ սենատը չունի իրավունքներ սենատը Ռոն Մակքեյնի հետ: Վերջինս այն հիմք սենատորներից մեկն է, ով ղեկտեմբերին վարչապետ Իվանիշվիլուն նամակ հղեց, որում մտահոգություն էին հայտնել նախկին բարձրաստիճան չինովնիկների դեմ քրեական գործավարության

կապակցությամբ: Ուսուփաշվիլին հայտարարել է, թե «սենատոր Մակքեյնը, ինչպես միշտ, պատրաստ է օգնել Վրաստանին եւ ճիշտ խորհուրդներ տալ իր հին բարեկամներին (նախկին իշխանություններից) եւ համագործակցել նոր բարեկամների հետ՝ հանձնիմ նոր իշխանություններին»:

Ուսուփաշվիլին մի շարք հանդիպումներ ունեցավ Միացյալ Նահանգների Կոնգրեսի երկու պալատների ներկայացուցիչների հետ: Նրանց թվում էին սենատոր հանրապետական Ռոն Մակքեյնը, սենատոր-դեմոկրատ Կարլ Լեյվինը, Ներկայացու-

ցիների պալատի փոքրամասնության ղեկավար Նեյսի Փելոսին եւ ուրիշներ:

ՀԱՄԱՏԵՂ «AGILE SPIRIT 2013» ԶՈՐԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎԱԶԻԱՆԻՈՒՄ

Թբիլիսիի մերձակա Վազիանիի ռազմակայանում մարտի 18-ին տրվեց վրաց-ամերիկյան «Agile spirit 2013» համատեղ գորավարությունների մեկնարկը:

Համատեղ վարժանքների մասնակցում են ԱՄՆ-ի ծովային հետեւա-կի սեւժովյան կորպուսի 350 զինծառայող եւ Վրաստանի պաշտպանության երկրորդ հետեւա-կայանի բրիգադի 23-րդ գումարտակը: Վրացական գումարտակը Աֆղանստանում իրականացվող միջազգային առաքե-

լությանը մասնակցության փորձ ունի: «Agile spirit 2013» գորավարությունները Վրաստանում անցկացվում են երրորդ անգամ: Դրանց նպատակը երկու երկրների զինվորական ստորաբաժանումների գործակցության հմտությունների կատարելագործումն է:

Վարժանքները, որոնք կետեւեն մեկ ամիս, տեղի կունենան երեք փուլով: Դրանց ակտիվ փուլն սկսվեց մարտի 18-ին եւ կավարտվի մարտի 29-ին:

ՎՐԱՍՏԱՆ-ՆԱՏՕ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐԺԱՆԱՑԱԿ

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

բարեփոխումները եւ գալիքի պլանները: Ազգային ծրագիրը պաշտոնապես ներկայացրեց եվրոպական եւ եվրատլանտյան կառույցներին ինտեգրման հարցերով պետնախարարի առաջին տեղակալ Դավիթ Դոնդուան: Հանդիպմանը մասնակցեցին նաեւ Վրաստանի պատիժների կա-

տարման, պայմանական դատապարտման եւ իրավաբանական օգնության փոխախարարները: ՆԱՏՕ-ին ինտեգրվելու գծով Վրաստանի պետական հանձնաժողովը ANP-ն հաստատել էր մարտի 1-ին:

2008 թվականի ապրիլին, Բուխարեստում ՆԱՏՕ-ի անդամ երկրների ղեկավարների զազաթաժողովում, հավաստվեց, որ Վրաստանը եւ Ուկրաինան գալիքում կա-

րող են դառնալ ՆԱՏՕ-ի անդամ, այն պայմանի դեպքում, եթե համապատասխանեն այլանախ ստանդարտներին: Նույն զազաթաժողովում որոշում ընդունվեց՝ Վրաստանի համար հաստատել «Ամենամյա ազգային ծրագիր (ANP-Annual National Programme), որի շրջանակներում, Վրաստանի համար սահմանվում է գործողությունների մանրամասն պլան:

Շաբաթից շաբաթ. Փաստեր եւ իրադարձություններ

ՀԱՂՈՐԳՈՒՄ ԵՆ «ՎՐԱՍՏԱՆԻ» ԵՎ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐԸ

ԱՅՑ

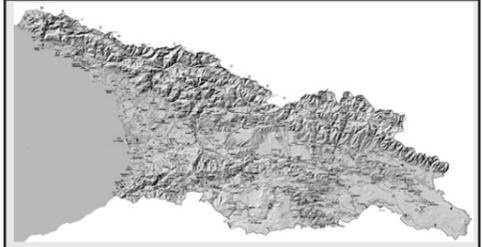
ՎՐԱՍՏԱՆԻ ԵՐԿՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԸ ԱՂՐԲԵԶԱՆՈՒՄ

Մարտի 18-19-ը պաշտոնական այցով Բաքվում գտնվեցին Վրաստանի պաշտպանության նախարար Իրակլի Ալխանազանը եւ արտաքին գործերի նախարար Մայա Փանջիկիձեն։

Այցի շրջանակներում, Իրակլի Ալխանազանը համոզված էր, որ Վրաստանի արտաքին գործերի նախարար Մայա Փանջիկիձենը Վրաստանի պաշտպանության նախարար Իրակլի Ալխանազանի հետ Վրաստանի պաշտպանության նախարար Իրակլի Ալխանազանի հետ Վրաստանի պաշտպանության նախարար Իրակլի Ալխանազանի հետ...

պանական արդյունաբերության նախարար Յավեր Ջամալովի եւ արտագործնախարար Էլմար Մամեդյարովի հետ։

Վրաստանի ԱԳՆ ղեկավարը Բաքվում հանդիպումներ ունեցավ վարչապետ Արթուր Ռասիզադեի, խորհրդարանի խոսնակ Օքթայ Ասատովի, մշակույթի նախարար Աբուլֆաթ Գարաբեկի եւ իր գործընկեր Էլմար Մամեդյարովի հետ։ Երկուսն էլ պաշտոնապես...

ՇՆՈՐՀԱՎՈՐԱՆՔՆԵՐ՝ ՆՈՎՐՈՒՋ ԲԱՅՐԱՄԻ ԿԱՊԱԿՑՈՒԹՅԱՄԸ

Վրաստանի նախագահ Միխեիլ Սակաշվիլին Վրաստանի մահմեդական բնակչությանը շնորհավորել է Նովրոուջ Բայրամի առթիվ։ Նախագահի ուղերձում նշված է, որ 2010 թվականից Նովրոուջ Բայրամը դարձել է Վրաստանի համազգային տոն։ Նախագահը հաջողություններ եւ բարեկեցություն է մաղթել երկրի մահմեդական բնակչությանը։

Վրաստանի վարչապետ Բիժինա Իվանիշվիլին Վրաստանի մահմեդական բնակիչներին շնորհավորել է Նովրոուջ Բայրամի առթիվ՝ այցելելով Սաունելուի։ Վարչապետը տոնի առթիվ վառեց ավանդական խարույկը։

ՄԱՅԱ ՄԾԱՐԻԱԾՎԻԼԻՆ՝ ԹԲԻԼԻՍԻ ԴՍԱԽԱՉ

Մարտի 19-ին Վրաստանի արդարադատության նախարար Թեա Շուկուկիանին եւ Վրաստանի գլխավոր դատախազ Արչիլ Կրիվաշվիլին թբիլիսիի դատախազի պաշտոնին ներկայացրին Մայա Մծարիաշվիլու թեկնածությունը։

Նա 2012 թվականից զբաղեցնում է դատախազության հետաքննչական բաժնի պետի պաշտոնը։ Թբիլիսիի դատախազի պաշտոնում Մայա Մծարիաշվիլին փոխարինեց Դավիթ Կոճալանաշվիլուն։ Արդարադատության նախարարի եւ գլխավոր դատախազի խոսքերով, Մայա Մծարիաշվիլին այդ պաշտոնում ըստ արժանվույն կներկայացնի Վրաստանի իրավապահ մարմինները։

ՕՏԱՐԵՐԿՐԱՑԻՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՍՏԱՆ ՆՈՐ ՀԱՄԱՎՈՐԳ

Վրաստանում կիրառվի մեր երկիրն այցելող օտարերկրացիների հաշվառման նոր համակարգ։ ՆԳ նախարարության տեղեկատվության համաձայն, սահմանը հատող բոլոր օտարերկրացիներն այժմ պայմանականորեն ստորաբաժանվում են երեք կատեգորիայի։ Ա կատեգորիայի մեջ ընդգրկված են այլ պետության քաղաքացիները, ովքեր երկրի տարածքում գտնվում են առնվազն 24 ժամ - մինչև մեկ տարի։ Բ կատեգորիայի՝ այն տարանցիկ ուղևորները, ովքեր երկրում կարող են գտնվել սահմանը հատելուց հետո ոչ ավելի, քան 24 ժամ։ Գ կատեգորիայի մեջ ընդգրկված են հարեան երկրների սահմանամերձ տարածքներում բնակվող օտարերկրացիները, նաև այն անմիջ, ովքեր սահմանը համախ հատում աշխատանքային, առևտրական կամ այլ նպատակով։

ԻՐԱՎԻՃԱԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԵՑ ԴԻՎԱՆԱԳԵՏՆԵՐԻՆ

Վրաստանի կրթության նախարար Գիորգի Մարգվելաշվիլին հանդիպում ունեցավ երկրում հավատարմագրված դիվանագիտական կորպուսի ներկայացուցիչների հետ։ Կրթության նախարարությունում կայացած հանդիպմանը ներկա էր 15 դիվանագետ, նաև հավատարմագրման ազգային կենտրոնի ղեկավար Էլենե Ջիբլաձեն, ոչ կառավարական կազմակերպությունների, այդ թվում՝ Երիտասարդ իրավաբանների ասոցիացիայի եւ «Արդարացի ընտրությունների» ներկայացուցիչները։ Գրանցված հիմնական թեման բուլդ ինքնուրույնությունից զրկելու հետ կապված վրացական ագրարային համայնությանը շուրջ առաջացած իրավիճակն էր։ Նախարարը նաև անդրադարձավ կրթության համակարգի բարեփոխման հիմնական ուղղություններին։ Դիվանագիտական կորպուսի եւ ոչ կառավարական կազմակերպությունների հետ հանդիպումն անցկացվեց Գիորգի Մարգվելաշվիլու նախաձեռնությամբ։

Ի. ԱԼԱՍՏԻԱ. «ՎՐԱՍՏԱՆԸ ՄԻՇՏ ՊԵՏՔ Է ԼԻՆԻ ՄԱՐՏԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹՅԱՆ ՎԻՃԱԿՈՒՄ»

Վրաստանի զինված ուժերը պետք է մշտապես մարտական պատրաստության վիճակում լինեն Վրաստանի տարածքներում ՌԴ-ի լրացուցիչ ամրաշինական կառուցվածքների եւ ռազմակայանների հայտնվելու պատճառով։

Այդ մասին Վրաստանի խորհրդարանի պաշտպանության եւ անվտանգության կոմիտեի նիստում հայտարարեց Վրաստանի պաշտպանության նախարար Իրակլի Ալխանազանը։

պացված տարածքներում իրադրությունն ըստ հետախուզության տվյալների չի փոխվել։ Ես կասեի, որ այն բարդանում է նրանով, որ վերջին մեկ տարվա ընթացքում լրացուցիչ ամրաշինական կառուցվածքներ եւ ռազմակայաններ են հայտնվել ինչպես Աբխազիայում, այնպես էլ Տիխնովալիի տարածաշրջանում»,- հայտարարել է Ալխանազանը։

շուրջ բանակցությունները, որոնք Վրաստանի եւ Ռուսաստանի միջև սկսվել են 2012 թվականի հոկտեմբերի խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքում Վրաստանում տեղի ունեցած իշխանափոխությունից հետո, նվազեցրել են մարտական գործողությունների վերսկսման վտանգը։

Հանդիպմանը, որին մասնակցել են պատգամավորներ եւ ոչ կառավարական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, Ալխանազանը իր ելույթն սկսեց Վրաստանի առջև ծառայած սպառնալիքներից։ «Վերջին մեկ տարվա ընթացքում Վրաստանի թշնամու՝ Ռուսաստանի կողմից օկուպացված տարածքներում իրադրությունն ըստ հետախուզության տվյալների չի փոխվել։ Ես կասեի, որ այն բարդանում է նրանով, որ վերջին մեկ տարվա ընթացքում լրացուցիչ ամրաշինական կառուցվածքներ եւ ռազմակայաններ են հայտնվել ինչպես Աբխազիայում, այնպես էլ Տիխնովալիի տարածաշրջանում»,- հայտարարել է Ալխանազանը։

Դրա հետ մեկտեղ, նա նշել է, որ Ռուսաստանի շուկային վրացական արտադրանքի մատակարարումների վերսկսման հասարակության առջև եւ իրատեսորեն ծառայի մարդկանց։ Գանդիպմանը նա նշեց, որ Հատուկ օպերատիվ ղեկավարման սահմանադրական անվտանգության ղեկավարման վերացվեցին հասարակայնության պատվերով։ «Երկրում իրականացվեց անմիջապես համաճարման, որի արդյունքում 8 հազար անձ հեռացվեց բանտից։ Դրանց ավելացան նաև նախագահի կողմից ներված 2 հազար հոգի»,- նշեց Դարիբաշվիլին։

ՆԳ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ՀԱՆԳԻՊԵՑ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹՅԱՆԸ

Վրաստանի ներքին գործերի նախարար Իրակլի Դարիբաշվիլին, երկրի բարձրագույն օրենսդիր մարմնի պատմության մեջ առաջին անգամ, հանդիպում ունեցավ խորհրդարանական փոքրամասնության հետ եւ նրանից ներողություն խնդրեց։

«Ամենից առաջ ցանկանում եմ ի սրտե ներողություն խնդրել, քանի որ, չնայած ձեր երկու ուղերձներին, ես հարկադրված եղա հետաքննության մեջ մտնելու նախապես նախքան այն, որ մեր տարածքներում իրադրությունն ըստ հետախուզության տվյալների չի փոխվել։ Ես կասեի, որ այն բարդանում է նրանով, որ վերջին մեկ տարվա ընթացքում լրացուցիչ ամրաշինական կառուցվածքներ եւ ռազմակայաններ են հայտնվել ինչպես Աբխազիայում, այնպես էլ Տիխնովալիի տարածաշրջանում»,- հայտարարել է Ալխանազանը։

Ինչպես հայտարարեց ՆԳ նախարարը, գերատեսչությունում աշխատակիցներն ընդունվում են մրցույթի միջոցով։ Իրակլի Դարիբաշվիլին հանդիպմանը հաղորդեց նաև, որ «գոյություն ունեն տասը ամսական Վարվառա Ռաֆայանցի սպանության գործի հետաքննության իրական հեռանկարներ»։

տածգել այն խորհրդարան։ Պատրաստ եմ պատասխանել ձեր ցանկացած հարցին»,- նշեց Դարիբաշվիլին փոքրամասնության հետ հանդիպմանը։ Նա նաև անփոփեց գերատեսչությունում իր չորսամսյա աշխատանքի արդյունքները՝ հավելելով, որ իր նպատակն է նախարարությունը վերածել թափանցիկ մարմնի, որը հաշվետու լինի

ԷՆԵՐԳԵՏԻԿԱԿԱՆ ՍԱԿԱԳՆԵՐԸ ԿՆՎԱԶՆԵՑՎԵՆ

Վրաստանի էներգետիկայի եւ բնական ռեսուրսների նախարարությունը, ինչպես հայտարարել է էներգետիկայի նախարար Կախի Կալաձեն, շարունակում է աշխատանքը սակագների նվազեցման ուղղությամբ։

Վրաստանի էներգետիկայի եւ բնական ռեսուրսների նախարարությունը, ինչպես հայտարարել է էներգետիկայի նախարար Կախի Կալաձեն, շարունակում է աշխատանքը սակագների նվազեցման ուղղությամբ։

«Մարտի 31-ին մենք տեղյակ կլինենք, թե արդյոք գոյություն ունի սակագինն ավելի կրճատելու հնարավորություն։ Հակառակ դեպքում, կշարունակվի համաձայնագրի շրջանակներում 3.54 թեթրիով կրճատելու կապակցությամբ, եւ արդեն կծեակերպվի երկարաժամկետ համաձայնագիր»,- նշել է Կալաձենը։ Ինչ վերաբերում է գազի սակագինը, ապա, ըստ նախարարի, տասը տոկոսանոց համաձայնագիրը մեծ չէ, սակայն այդ ուղղությամբ արվեց առավելագույնը։ Նախարարը դիմեց այն փորձագետներին, ովքեր համարում են, որ կարելի է գտնել սակագների կրճատման նոր ռեսուրս, եւ առաջարկեց համագործակցել ու մասնակից լինել այդ հարցերով զբաղվող մասնագետների աշխատանքային խմբին։

Ինչպես նշել է նախարարը, եղել են դեպքեր, երբ բժիշկները, որոշակի վճարի դիմաց, հիվանդներին խոստացել են մեկ տարվա անվճար բուժսպասարկում, չնայած այն բանին, որ պետությունը ինքն է վճարում։ Նախարարությունը կարծազանքի նաև այդ փաստերին։ Սերգեյենկոն ընդգծել է, որ համընդհանուր առողջապահական ծրագիրը, որը գործում է փետրվարի 28-ից, 100 տոկոսով ֆինանսավորվում է պետության կողմից։

ՍԱԿԱԳՆԵՐԸ ԿՆՎԱԶՆԵՑՎԵՆ

Վրաստանի էներգետիկայի եւ բնական ռեսուրսների նախարարությունը, ինչպես հայտարարել է էներգետիկայի նախարար Կախի Կալաձեն, շարունակում է աշխատանքը սակագների նվազեցման ուղղությամբ։

Սերգեյենկոն ընդգծել է, որ համընդհանուր առողջապահական ծրագիրը, որը գործում է փետրվարի 28-ից, 100 տոկոսով ֆինանսավորվում է պետության կողմից։

Նրա խոսքերով, որոշակի հիմնախնդիրներ եղան սկզբնական փուլում, եւ դրանք ժամանակին շտկելու համար հատուկ ծառայություններ աշխատեցնելու համար մեծ ծախսեր են հարկադրվում։ Սերգեյենկոն նշել է, որ առաջին փուլում գլխավոր հիմնախնդիրը կապված էր բնակչության իրազեկման հետ, եւ ծագող հարցերին նախարարությունը պատասխանում է տարբեր միջոցներով, այդ թվում՝ թե՛ գծով։ «Ցանկացած նորամուտությունը կապված է որոշակի ռիսկերի եւ հիմնախնդիրների հետ։ Եղան եզակի, սակայն շատ տհաճ դեպքեր, երբ հիվանդը կարող էր չվճարել, սակայն բուժօրինակներում նրանից փող են վերցրել։ Այդ փաստերի գծով կատարվում է հետաքննություն, որը

կավարտվի մի քանի օրից հետո, եւ այդ մասին կհաղորդվի իրապարակա՛վ»,- հայտարարել է Դավիթ Սերգեյենկոն։ Ինչպես նշել է նախարարը, եղել են դեպքեր, երբ բժիշկները, որոշակի վճարի դիմաց, հիվանդներին խոստացել են մեկ տարվա անվճար բուժսպասարկում, չնայած այն բանին, որ պետությունը ինքն է վճարում։ Նախարարությունը կարծազանքի նաև այդ փաստերին։ Սերգեյենկոն ընդգծել է, որ համընդհանուր առողջապահական ծրագիրը, որը գործում է փետրվարի 28-ից, 100 տոկոսով ֆինանսավորվում է պետության կողմից։

Շրագրից կարող է օգտվել նախկինում չապահովագրված 2 միլիոն մարդ։ Առաջին փուլում նվազագույն ապահովագրական փաթեթից կարող են օգտվել 6-ից մինչև 60 տարեկան անմիջ, Նախատեսվում է հոլիսից գործողության մեջ ղնել ծրագրի երկրորդ փուլը, որի շրջանակներում, կֆինանսավորվեն պալանային սպասարկումները։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՐԻՈՅՈՒՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ԳՈՐԾՈՒՄ Է ԱՆԽԱՓԱՆ

Առողջապահության նախարար Դավիթ Սերգեյենկոն մամուլն ասուլիսում հայտարարել է, որ համընդհանուր առողջապահության ծրագիրը գործում է ամխափան։

Սերգեյենկոն ընդգծել է, որ համընդհանուր առողջապահական ծրագիրը, որը գործում է փետրվարի 28-ից, 100 տոկոսով ֆինանսավորվում է պետության կողմից։

ՏԱՐԱԾԱՆԵՐԶԱՆ

ԻՐԱԿԻ ԳԱՐԻԲԱՇԿԻՆ. «ՍԱՄՅԻՆ-ՋԱՎԱԽԵԹԻՈՒՄ ՈՉ ՄԻ ՄՊԱՌՆԱԼԻՔ ՉԿԱ»

Մարտի 14-ին Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի սակրեբուլոն «Վրացական երազանք-Հանրապետականներ» խմբակցության նախաձեռնությամբ, որոշում ընդունեց «Ազգային փոքրամասնությունների եւ տարածաշրջանային լեզուների վերաբերյալ Եվրոպական հարտիայի» վավերացման կոչով դիմել Վրաստանի խորհրդարանին:

Սակրեբուլոնի կողմից միաձայն ընդունված որոշման մեջ, պատգամավորները, ընդգծելով երկրի պետական լեզվի ուսուցման անհրաժեշտության հանգամանքը, միաժամանակ հույս են հայտնում, որ հարտիայի վավերացմամբ, երկրամասում հայոց լեզվին տարածաշրջանային կարգավիճակի շնորհման դեպքում, լայն հեռանկարներ կբացվեն ինչպես պետական լեզվի արմատավորման, այնպես էլ՝ մայրենի հայերենով կրթական, մշակութային ոլորտների զարգացման, տարածաշրջանի հայ բնակչության ինքնության պահպանման համար:

Նշենք, որ սակրեբուլոնի նիստում, հարցի քննարկման ժամանակ առանձին պատգամավորներ մտավախություն հայտնեցին ժամանակի առումով նման որոշման ընդունման նպատակահարմարության, տարբեր քաղաքական ուժերի կողմից սույն որոշման շահարկման հնարավորության կապակցությամբ: Եվ պետք է արժանանանք մատուցել իրոք, մտավախությունները անհիմն չեն:

Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի սակրեբուլոնի որոշումը լայն արձագանք է առաջացրել երկրում: Մի կողմից, վրաց հասարակայնության մի մասը, ընկալումով ընդունելով հարցը, նշում է, որ դեպի Եվրոպա միտված Վրաստանը, վաղ թե ուշ պարտավոր կլինի վավերացնել սույն փաստաթուղթը, թեպետ որոշակի կասկածներ են ծագում ժամանակի առումով հարտիայի վավերացման նպատակա-

հարմարության հարցում: Հասարակության ավելի արմատականորեն տրամադրված հատվածը կտրականապես դեմ է անգամ հարցի առաջադրմանը, դա գնահատում է որպես անջատողականության դրսևորում եւ երկրի, առանց այդ էլ խախտված ամբողջականության վերջնական փոխում: Որքան էլ տարօրինակ լինի, վերջիններիս թվում են «Միասնական ազգային շարժման» ներկայացուցիչները, որոնք ժամանակին՝ 1999 թվականին, ներկայացնելով «Վրաստանի քաղաքացիների միությունը», հենց իրենք նախաձեռնեցին Եվրախորհրդին անդամակցությամբ պայմանավորված պարտավորությունների ստանձնումը:

Մասնավորապես, Վրաստանի նախագահի խոսքերով, փաստաթղթի վավերացումը սպառնում է երկրի ազգային շահերին, եւ ընդդիմախոսներին մեղադրեց հայկական ազգայնականության թողտվության մեջ: Իր հերթին, «Միասնական ազգային շարժման» գլխավոր քարտուղար Վանո Մերաբիշվիլին հայտարարեց, որ «Սկսած 1999 թվականից, մինչեւ օրս այդ հարցը երբեք չի առաջադրվել, սակայն այսօր Ախալքալաքի սակրեբուլոն, «Վրացական երազանքի» նախաձեռնությամբ, այդ հարցով որոշում ընդունեց, ինչը վկայում է, որ իշխանությունները ոչ մի պատկերացում չունեն Ջավախեթիում ընթացող գործընթացների մասին»:

Այդ հարցում քննադատական վերաբերմունքը չի թաքցնում նաեւ «Ազատ

Վրաստան» կուսակցության նախագահ Կախա Կուկավան: Նրա խոսքերով, եթե Վրաստանի խորհրդարանը վավերացնի Եվրոպական հարտիան, ապա դա հավասարազոր է դավաճանությանը երկրին: Խորհրդարանական մեծամասնության անդամ, «Ժողովրդական կուսակցության» լիդեր Կոբա Դավիթաշվիլին, իր հերթին, հայտարարեց, որ երկրում պետական լեզուն վրացերեն է, եւ ոչ վրաց բնակչության ինտեգրման համար նրանք պետք է ուսուցանեն վրացերենը:

Վրաստանի նախագահի խորհրդական Վան Բայբուրթյանը համոզմունք հայտնեց, որ տարածաշրջանային լեզվի մասին հարտիայի վավերացումը անջատողականության ազդակ չի հանդիսանա, թեպետ ինքը փաստաթղթի հաստատումը առայժմ վաղաժամ է համարում. «Եթե այդ օրերը խթանում է անջատողականությանը, ապա Եվրոպան թիվ մեկ անջատողականն է: Իսկ ես չեմ կարծում, որ Եվրոպան անջատողական է: Թեպետ տվյալ փուլում հարտիայի վավերացումը ցանկալի չէ, քանի որ դա որոշակիորեն կարգելակի փոքրամասնությունների կողմից պետական լեզվի ուսուցմանը», - հայտարարեց Վան Բայբուրթյանը:

Ինչ վերաբերում է կառավարող «Վրացական երազանք» կուլիցիային, ապա նրա ներկայացուցիչները հերթական անգամ հիշեցնում են, որ հարտիային միանալու նախաձեռնությունը պատկանում է ներկայիս նախագահ Միխեիլ Սաակաշվիլին: «1999 թվականին Սաակաշվիլին, լինելով խորհրդարանի իրավաբանական կոմիտեի նախագահ, առաջ էր մղում սույն փաստաթղթի վավերացման վերաբերյալ Վրաստանի պարտավորությունը», - հայ-

տարարեց Վրաստանի վերահսկողական պետականարար Պասատա Ջաքարեիշվիլին: Նրա խոսքերով, Վրաստանի Եվրոպական միությունը նախատեսում է այն արժեքների ընդունումը, որոնք բացառիկ նշանակալից են Եվրոպայի համար, եւ այդ արժեքների թվում ոչ պակաս կարելու էր ազգային փոքրամասնությունների իրավունքների հարցն է: Թեպետ, Ջաքարեիշվիլու խոսքերով, հարտիայի հաստատումը չի նշանակում որեւէ լեզվին ավտոմատ կերպով տարածաշրջանային լեզվի կարգավիճակի շնորհում:

Հատկանշական է, որ հարտիայի վավերացման հակառակորդները փորձում են ուղղակի կապ հաստատել սակրեբուլոնի որոշման եւ «Ջավախեթիում ծավալվող իրադարձությունների» միջեւ: Այդ հանգամանքը առանձնակի ընդգծվում էր թե՛ երկրի նախագահի, թե՛ Վանո Մերաբիշվիլու, թե՛ Մրանց մյուս թիմակիցների ելույթներում: Ավելին, տարածաշրջանի թեման արժարծվեց նաեւ խորհրդարանական փոքրամասնության հետ Վրաստանի ներքին գործերի նախարար Իրակլի Դարիբաշվիլու հանդիպմանը, ինչպես նաեւ դրան հաջորդած մամուլի ասուլիսում: Պատասխանելով հարցին՝ Իրակլի Դարիբաշվիլին հայտարարեց, որ տեղ է գտել կեղծիքի նպատակամղված տարածում՝ Սամցխե-Ջավախեթի տարածաշրջանում գործընթացների վերաբերյալ:

«Ոչ մի սպառնալիք Սամցխե-Ջավախեթիում չկա: Ուզում են այդ մասին հայտարարել բացիքաց: Ոչ մի սպառնալիք չկա: Դա մտացածին կեղծիք է», - հայտարարեց Դարիբաշվիլին:

ՅՈՒՐԻ ԴՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ

ԻՆՉ ԲԱԽՏ Է ՎԻՃԱԿԿԵԼՈՒ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԱՎԱՆԴՆԵՐԻՆ, ԵՎ Ո՞Վ Է ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՅԴ ՅԱՐՑՈՒՄ

Արդեն քսաներկու տարի առաջ փլուզված Խորհրդային Միության առնչությամբ, բոլոր թեմաները չէ, որ սպառվել են: Հիմա էլ, երկու տասնյակից ավելի անցած տարիների ընթացքում, հրատապությունը չի կորցրել խորհրդային ժամանակներում «խնայրամարդկերում» մարդկանց մասնավոր ավանդների հարցը:

Գաղտնիք չէ, որ շատերի (առանձնապես՝ տարեց մարդկանց) համար խնայրանկում պահվող գումարը ապահով ծերության երաշխիք էր, անխուսափելիի դեպքում էլ՝ պատվով հուղակավորման հնարավորություն: Խորհրդային պետության փլուզումից հետո, բանկերում մասնավոր ավանդների հարցը, ստեղծված քաղաքական նոր իրավիճակների ֆոնի վրա, կարծես երկրորդական պլան մղվեց, թեպետ ժամանակ առ ժամանակ այն իրեն հիշեցնում էր: Այդպես եղավ Էդուարդ Շեարդնաձեի նախագահության կեսերին ու նրան փոխարինած Միխեիլ Սաակաշվիլու նախագահության մեկնարկում: Հարցը, թե վերջին հաշվով ի՞նչ բախտ է վիճակվելու խորհրդային ավանդների, եւ ո՞վ է պատասխանատու այդ հարցում, ներկայիս կառավարության օրոք էլ, կրկին բարձրացվում է: Հարցի առաջադրման նախաձեռնությունը այս անգամ պատկանում է ոչ կառավարական կազմակերպությունների: Հարցի կարգավորման կապակցությամբ, մույնիսկ փորձագետներին առաջարկում են կազմավորել հատուկ հանձնաժողով, որն էլ կկոորդինացնի ավանդների հանձնման հետ կապված գործընթացը, կվերահսկի դրա իրականացումը: Առավել էս, որ Վրաստանը ետխորհրդային տարածքի միակ երկիրն է, որը մինչ օրս չունի խորհրդային ավանդների հիմնախնդրի կարգավորման իրավական բազա: Ավելին, խորհր-

դային մյուս հանրապետություններում, արդեն շուրջ մեկուկես տասնյակ տարի է, ինչ որոշակի հարաբերակցությամբ արդեն ընթացքի մեջ է խնայրանկի մասնավոր ավանդների փոխհատուցման գործընթացը:

Դեռես անցյալ դարի 90-ական թվականների կեսերին այն ժամանակվա կառավարությունը մշակեց ավանդների փոխհատուցման հիմնադրույթը: Համապատասխան հրամանագիրը ստորագրվեց նաեւ երկրի նախագահի կողմից, կառավարությանը հանձնարարվեց՝ որպես ներքին պարտք, ճանաչել Վրաստանի տարածքի խնայրանկերում որպես ավանդներ պահվող 502 միլիոն լարին: Ավելին, 2008 թվականի պետական բյուջեում այդ նպատակով առանձնացվեց առաջին 5 միլիոն լարին: Ավանդների դիմաց փոխհատուցման առաջին գումարները տրվեցին առաջին խմբի հաշմանդամներին ու նրանց ընտանիքներին անդամներին: Օգնության կարգով նրանց տրվեց 4,1 միլիոն լարի: Ցավոք, դրանից հետո խորհրդային ավանդների

փոխհատուցման ուղղությամբ ոչինչ չի ձեռնարկվել: Վրաստանում խորհրդային ժամանակների ավանդների փոխհատուցման, դրա իրականացման պատասխանատուների, փոխհատուցման հանձնման համար անհրաժեշտ արարողակարգի մասին - Նախ հարկ է պարզել, թե խորհրդային ավանդների համար պատասխանը ունից պետք է պահանջի բնակչությունը, Խորհրդային Միության իրավական ժառանգ Ռուսաստանի՞ց, թե՞ անմիջականորեն երկրի կառավարությունից: Իսկ վրացիները հաշվով պետք է իրականացվի խնայրամարդկերում որպես ավանդ պահվող գումարի հաշվարկում: Ճիշտ է, Վրաստանի կառավարությունը դեռես 90-ական թվականներին որպես ներքին պարտք ճանաչել է 502 միլիոն լարին, սակայն որպես ավանդ պահվող գումարի ստույգ մեծությունը դեռես անհայտ է: Իսկ փաստը, որ կառավարությունը խորհրդային ավանդները ճանաչել է որպես ներքին պարտք, ողջունելի է: - Վերադառնալով պատասխանության թեմային, ետխորհրդային տարածքի ոչ մի երկրում ավանդների արժեզրկման հարցը ոչ մի կողմերտ բանկի չառնչվեց, իսկ մեզ մոտ, Վրաստանում մինչեւ օրս այն կարծիքն է արմատավորվել, որ ավանդների արժեզրկումը առչվում է «Միացյալ վրացական բանկին»: Որքանով է դա արդարացի:

- Մի կազմակերպությանը կամ մի անձին մեղադրելը սխալ է: Հարցը այնքան էլ դյուրին չէ: Հիմնախնդրի ծագման մեղավորները անհամեմատ ավելի շատ են սկսած իշխանությունից եւ վերջացրած մասնավոր բանկերով: Ուղղակի այն ժամանակվա իշխանություններին ձեռնտու էր, «Միացյալ վրացական բանկը» ներկայացնել որպես «քավության նոխագ»: Թեպետ այսօր էլ իշխանությունների առջեւ մասնատիպ հիմնախնդիրներ են ծառայած, եւ անընդհատ դրա անտեսումն ու ետին պլան մղելը, հնարավոր է՛լ ավելի բարդացնի առանց այդ էլ բավականին զգայուն թեման:

ԽՈՐԵՆ ԼԵՎՈՆՅԱՆ